

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่..... ฉบับที่..... เดือน..... พ.ศ.

ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

นางเสาวคนธ์ หนูพรหม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ใน สังกัดสำนักงานเขต พระนคร โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน พระนคร กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 1 03 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ระดับความเชื่อมั่น 0.51 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านคุณธรรม และด้านภาวะผู้นำ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ คิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของครูที่มีเพศต่างกันโดยภาพรวมและรายด้านพบความแตกต่างกัน ครูเพศหญิงมีความคิดเห็นมากกว่าครูเพศชายและผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีความ สามารถในการบริหาร และด้าน คุณธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี กับครูที่มี

ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

คำสำคัญ : คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาและความคิดเห็น

ความนำ

ในกระแสโลกาภิวัตน์สังคมมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว และการแข่งขันกันสูงมากตลอดเวลา ดังนั้นในสังคมฐานความรู้ (Knowledge base societies) ประชาชนจะต้องได้ รับการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพในด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ จึงจะสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมนั้นได้อย่างสมดุล ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555–2559) ให้ ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย ที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึก ในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการ เสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการ พัฒนาการ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2555 : ข) พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตรา 6) ซึ่งใช้เป็นหลักในการ จัดการศึกษาของชาติ โดย กำหนดเป็นความมุ่งหมาย และหลักการเพื่อการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคน ไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มี จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคนในชาติเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้นั้น ขึ้นอยู่กับ คุณภาพ และความสามารถในการจัดการศึกษา ด้วยการเปลี่ยนแปลงระบบวิธีการ บริหาร และการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การบริหารในสมัย

ปัจจุบัน ต้องการผู้นำที่มีศักยภาพสูง มีวิสัยทัศน์แห่งการเป็นผู้นำ มีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ เพราะโลกยุคใหม่ไม่มุ่งหวังทฤษฎีต้นแบบหรือแบบแผนปฏิบัติตายตัว โลกแห่งการบริหารสมัยใหม่นั้นต้องการผู้บริหารที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ตามสภาพแวดล้อม (สมนึก นนธิจันทร์, 2556 หน้า 14) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ต้องเป็นผู้บริหารที่กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าทำ และกล้าที่จะพัฒนางานสู่สิ่งใหม่ๆ ในโลกของการเปลี่ยนแปลง (สุดา ประยงค์พันธ์, 2555)

สภาพทางการศึกษาและบทบาทหน้าที่ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป จำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะ มีความสามารถในการเป็นผู้นำ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นผู้ประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กล้าตัดสินใจ สามารถให้คำปรึกษาแก่ครูและผู้ร่วมงานได้ มีการบริหารจัดการองค์กรที่ดี

ดังนั้น ความสำคัญของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีนั้นจะต้องมีความสามารถในการเป็นผู้นำ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เป็นผู้ประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กล้าตัดสินใจ สามารถให้คำปรึกษาแก่ครูและผู้ร่วมงานได้ทุกเรื่อง มีการบริหารจัดการองค์กรที่ดี และมีการนำชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีข้อบกพร่องโดยผู้บริหารสถานศึกษายังขาดเทคนิคและเทคโนโลยีที่ดี ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างเต็มที่ เช่น ขาดเทคนิคการเป็นผู้นำ ความสามารถในการบริหาร เทคนิคการแก้ปัญหา และการบริหารให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วม นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของการเป็นผู้บริหารที่ดีที่ส่งผลต่อการทำงานและการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ

จากสภาพดังกล่าว ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมี ความ สนใจที่จะศึกษาในเรื่อง ความ คิดเห็นของข้าราชการ ครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขต พระนคร กรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะที่ดี ซึ่งส่งผลให้เกิด ประสิทธิภาพต่อการทำงานของครู และ สามารถนำผลของข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาของสำนักงานเขต พระนคร กรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบ ด้วยคุณลักษณะ 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้าน คุณธรรม และด้านภาวะผู้นำ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 142 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่าง ง่ายจำนวน 103 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan

3. ตัวแปรที่ศึกษา

- 3.1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการทำงาน
- 3.2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านคุณธรรม และด้านภาวะผู้นำ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. เนื้อหาที่จะทำวิจัย 3. ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยใช้ t - test
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way

Anglysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe's Post hoc Comparison)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศหญิงมีความคิดเห็นมากกว่าครูเพศชาย
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่างกันต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและด้านความสามารถในการบริหาร ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะที่ดี ให้ความสำคัญกับยุคปฏิรูปการศึกษาที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

โลกที่จะเกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ให้เป็นคนดี มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร ภายใต้การปฏิรูปการศึกษา กำหนดทิศทางในการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมกับคนอื่นๆ ด้วยวิธีการให้ทุกคนมีส่วนร่วม การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะได้รับความร่วมมือด้วยดีนั้น ผู้บริหารจะต้องประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ตรงตามคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน เพื่อจะน้อมนำให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันในการปฏิบัติงานต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยรัตน์ อนุศาสตร์ (255 5) ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและพัฒนาปรับปรุงตนเองให้มีความสามารถ ประพฤติตนให้เหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดี ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์์ เฉียงลิป (255 6) โดยมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะดังกล่าวว่าเป็นเครื่องมือชี้วัดการบริหารงานของผู้บริหารว่าจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่จุดมุ่งหมายได้หรือไม่ ซึ่งผู้บริหารควรจะมีการพัฒนาคุณลักษณะในทุกๆ ด้าน เพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานของตนเอง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

ด้านที่ 1 ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากตำแหน่งผู้บริหารเป็นตำแหน่งที่สำคัญในการควบคุม ดูแล ติดตาม ประสานงานกับครูในสังกัด ตลอดจนหน่วยงานภายนอก จึงจำเป็นที่จะต้องมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาและได้รับการยกย่องนับถือ ได้รับการต้อนรับอย่างดีจากบุคคลหรือหน่วยงาน ทำให้เกิดสภาพคล่องในการปฏิบัติงาน กระบวนการผลิตผู้ดำรงตำแหน่งทางด้านการบริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มุ่งเน้นการเสริมสร้างบุคลิกภาพ และมีการจัดโครงการอบรมให้บุคลากรทางการศึกษาที่จะเป็นผู้บริหารให้มีความพร้อมก่อนที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นต้องให้ความสำคัญในเรื่องการเสริมสร้างบุคลิกภายนอก เช่น การแต่งกาย มารยาทต่างๆ ทางสังคม วางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรักษ์ ทองจรัส (255 7) บุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่ชี้ถึงคุณลักษณะประจำตัวที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะด้านอื่นๆ ผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องมีการ

ปรับปรุงทางด้านบุคลิกภาพด้วย ต้องมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี มีมารยาทในสังคม แต่งกายเรียบร้อย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีปฏิภาณไหวพริบ และสอดคล้องกับ กวี วงพุ่ม (2550, หน้า 44) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารที่ดีนั้นควรมีลักษณะบุคลิกภาพดี ต้องมีความสามารถในการเข้าสังคม เป็นบุคคลที่ตระหนักรู้อยู่เสมอว่า ตนเองมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อองค์กร มีความมั่นคงทางอารมณ์ และต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกๆ ด้าน ทั้งพฤติกรรมทางกาย วาจา เพื่อจะได้เป็นผู้นำพาบุคลากรในหน่วยงาน ร่วมงานกันไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้านที่ 2 ด้านความสามารถในการบริหารงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการบริหารงาน มีความรู้ความสามารถในการวางแผน และใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน มุ่งเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีการประสานความร่วมมือ และรู้จักระดมทรัพยากรมาใช้ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 15) ได้กำหนดมาตรฐานการบริหารโรงเรียนไว้ คือใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา จัดกิจกรรมหลากหลาย เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาโรงเรียน ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องอยู่ในระดับมากกับงานวิจัยของ อภิรักษ์ ทองจรัส (255 7) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารด้านความสามารถในการบริหารว่าต้องเป็นบุคคลที่มองการณ์ไกล สามารถคาดคะเนแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงได้เป็นนักคิด นักอ่านและ นักฟังที่ดี และมีความรู้ทักษะในการวางแผน กำหนดนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหาร ที่ดีต้องมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลใหม่ๆ มีการวางแผนในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีระบบอย่างต่อเนื่อง

ด้านที่ 3 ด้านคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะด้านคุณธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษานั้น เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารจะต้องปรับปรุงตนเองให้เป็นคนที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม ผู้บริหารโรงเรียนนั้นเป็นผู้ที่มีความสำคัญ โดยตำแหน่งและหน้าที่การงานแล้วจะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ

บุคคลอื่นๆ อยู่ตลอดเวลา ทั้งผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานของผู้บริหารเอง ตลอดทั้งนักเรียนผู้เป็นผลผลิตของระบบการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสร้างตัวเองให้เป็นคนที่น่านับถือ เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรู้สึกรู้จักอยู่เสมอกว่าอะไรคืออะไรไม่ดีอะไรควร ไม่ควร และที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปฏิบัติธรรมมากกว่าการเรียนรู้ธรรมเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ สิงห์คำ (2555) ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะที่แสดงออกให้เห็นถึงการตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดี โดยไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อม มีความรับผิดชอบและมีความมุ่งมั่นในการบริหารงาน เป็นผู้ประพฤติตามกฎระเบียบ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และมีวินัยในตนเอง ไม่เอารัดเอาเปรียบเห็นแก่ตัวโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น

ด้านที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารที่พึงประสงค์ควรมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำสูง ซึ่งลักษณะความเป็นผู้นำมีความแตกต่างจากลักษณะของผู้บริหาร ผู้นำกับผู้บริหารอาจเป็นคนเดียวกันหรือคนละคนก็ได้ ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำย่อมจะช่วยให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คุณลักษณะความเป็นผู้นำต้องสามารถชักจูงผู้อื่นให้ปฏิบัติงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีการจูงใจและให้กำลังใจกับผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน มีความสามารถประสานทั้งงานและคน หาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกียรติและยกย่องผู้ร่วมงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถวินิจฉัยสั่งการได้รวดเร็ว มีเหตุผล สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติในสิ่งที่ตั้งใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำธณ กระจแสร์ (2556) นอกจากผู้บริหารจะมีคุณลักษณะด้านต่างๆ ที่ดีแล้วผู้บริหารถือได้ว่าเป็นผู้นำหรือเปรียบเป็นหลักขององค์กรย่อมจะต้องมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ คือมีความรอบรู้ในวิชาชีพเป็นอย่างดี รอบรู้ในงานที่เกี่ยวกับการบริหาร เป็นผู้มองการณ์ไกล วิสัยทัศน์กว้างไกล ประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลอื่นได้ดี และบริหารโยสร้างคามยุติธรรมสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะผู้นำที่

ดี ไม่ว่าจะเป็ยคุณลักษณะของผู้นำที่ดีในหลายประการดังกล่าวมาแล้ว ต้องสามารถนำไปปฏิบัติตนได้ทุกประการ แต่การเป็นผู้นำที่ดีได้นั้น ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้นำแต่ละคนที่แตกต่างกัน สิ่งสำคัญที่สุดการสร้างภาวะผู้นำต้องฝึกฝนและปฏิบัติด้วยตนเองเท่านั้น จึงจะเกิดภาวะผู้นำที่สมบูรณ์

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ในด้านเพศพบว่า ข้าราชการครูเพศหญิงมีระดับความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร มากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงครูหญิงกับครูชายย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความคิด การทำงาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ครูหญิงมีความคิดเป็นของตนเองมากขึ้น สังเกตได้จากการทำงานในปัจจุบันครูหญิงมีความสามารถเป็นหัวหน้างาน หรือเป็นผู้บริหารสถานศึกษาได้ และสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการสังเกตผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ในปัจจุบันเป็นเพศหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติยา ทองไทย (255 6) มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยครูเพศหญิงจะมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารว่าต้องมีลักษณะความเป็นผู้นำ สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม และมีบุคลิกภาพที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล นิยมพันธุ์ (255 5) ครูเพศหญิงมีความคิดเห็นที่แตกต่างทั้งด้านสามารถในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม มีบุคลิกภาพที่ดี และเป็นผู้นำ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม เป็นผู้ที่ได้รับควมไว้วางใจ เชื่อถือ ศรัทธา จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3. ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 คือ ด้านความสามารถในการบริหาร และด้านคุณธรรม จากผลการวิเคราะห์พบว่า ด้านความสามารถในการบริหาร และด้านคุณธรรม ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี หรือครูบรรจุใหม่มีต้องการผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหาร และมีคุณธรรม มีความรู้ มีทักษะในการวางแผน บริหารงานโดยมุ่งเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการ

บริหารจัดการ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ สามารถ
แก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ มีความยุติธรรมกับผู้ได้บังคับบัญชา เสียสละ
เพื่อส่วนรวม มีจรรยาบรรณ ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม สอดคล้องกับงานวิจัย ของ นิติยา
ทองไทย (2556) ครูที่มีประสพการณ์ในการทำงานต่างกันอย่าง่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่าง
กัน โดยครูที่มีประสพการณ์น้อยกว่ามีความต้องการผู้บริหารที่มีความสามารถในการ
บริหารงาน และมีคุณธรรม เป็นนักคิดและนักวางแผน มีความรู้ สามารถแก้ปัญหาที่
เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน และประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและ
ภายนอกได้ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ มีความเพียรพยายาม อดทนอดกลั้น มีความ
ยุติธรรม เสียสละ อุทิศเวลา ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ที่มี
การครองตน ครองคน และครองงาน สามารถดำเนินภารกิจในการบริหารงานใน
สถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ศักดิ์ พันชะโก (2557)
ครูผู้สอนที่มีประสพการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของ
ผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสพการณ์ในการทำงานน้อยกว่า อยากเห็น
ผู้บริหารมีความสามารถทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพ
ด้านภาวะผู้นำ และด้านคุณธรรม สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ร่วมงาน และ
พัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านบุคลิกภาพ รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ มีความเชื่อมั่นใน
ตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ควรมี
การฝึกอบรมและนำเสนองานบ่อยๆ มีการประชุมเพื่อเปิด โอกาสให้ผู้บริหาร
สถานศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง

1.2 ด้านความสามารถในการบริหาร รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ นำ
เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหาร
สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ควรมีการนำเทคโนโลยี

มาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ มีการติดต่อสื่อสารและสร้าง
เครือข่ายกับหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก

1.3 ด้านคุณธรรม รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ มีความบริสุทธิ์ใจและ
ซื่อสัตย์ต่อผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร ควรมีความบริสุทธิ์ใจและซื่อสัตย์ต่อผู้ร่วมงาน โดย การจัดระบบการ
ปกครองที่ดี ผู้บริหารต้องยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ต้องบริหารงานด้วยความโปร่งใส
และควรเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคคลทั่วไป

1.4 ด้านภาวะผู้นำ รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ กล้าหาญที่จะเป็นผู้นำ
การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร ควรมีการฝึกอบรมหลักสูตรการเป็ นผู้นำ ผู้บริหารที่ดียอมกล้าที่จะ
เปลี่ยนแปลงในสิ่งที่จะทำให้องค์กรพัฒนา และกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกในสิ่งที่
ถูกต้องและเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กวี วงศ์พุ่ม.(2550). ภาวะผู้นำ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : บี. เค. อินเตอร์พริ้นท์.
- คำรณ กระแสร์.(2556). คุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของ
ผู้บังคับบัญชาศึกษานิเทศก์ และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดขอนแก่น.รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณรงค์ เนียงลิป.(2556). ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร
โรงเรียนเครือข่ายที่ 2 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิตชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณรงค์ศักดิ์ พันชะโก.(2557). คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพที่พึงประสงค์ตามความ
คิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรธานี
- นิตยา ทองไทย.(2556). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง . ปริญญาโทการศึกษามหา
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พรพิมล นิยมพันธุ์.(2555). คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ไพโรจน์ สิงห์คำ.(2555). คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย. รายงานการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วลัยรัตน์ อนุศาสตร์.(2555). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสิงห์บุรี . รายงาน
การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สมนึก นนธิจันทร์.(2556). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542.

กรุงเทพฯ : ศิริรัตน์ ออฟเซตการพิมพ์.

สุดา ประยงค์พันธ์.(2555). การศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี . วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิรักษ์ ทองจรัส.(2557). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามแนวปฏิรูป
การศึกษาในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 2.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราช
ภัฏราชนครินทร์.

